

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»**

Факультет педагогічний

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Опікунська педагогіка

Освітня програма Дошкільна освіта

Спеціальність 231 Соціальна робота

Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № __ від “__” __ 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Опікунська педагогіка
Викладач (-і)	Сабат Н. І.
Контактний телефон викладача	098-6702613
E-mail викладача	natalia.sabat@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Лекції, семінарські заняття, самостійна робота
Обсяг дисципліни	Кредити ЄСТС -3 (90 годин)
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?
Консультації	Очні консультації: понеділок 13.30 – 15.00.
2. Анотація до курсу	
Дисципліна «Опікунська педагогіка» вивчається студентами спеціальності 231 «Соціальна робота», освітня програма «Дошкільна освіта» на другому курсі (I семестр). Дисципліна спрямована на ознайомлення студентів з теорією та практикою опікунської педагогіки.	
3. Мета та цілі курсу	
<i>Мета курсу:</i> ознайомлення студентів з теорією та практикою опікунської педагогіки. <i>Цілі курсу:</i> вивчення історичних аспектів та сучасного стану опікунської педагогіки та опікунського виховання.	
4. Компетентності	
Дисципліна спрямована на формування: загальних компетентностей (здатність застосовувати знання з опікунської педагогіки у практичних ситуаціях; знання та розуміння базових понять опікунської педагогіки; вміння виявляти, ставити та вирішувати опікунсько-виховні проблеми у професійній діяльності; здатність діяти соціально відповідально та свідомо). спеціальних фахових предметних компетентностей (забезпечувати допомогу різним категоріям клієнтів у реалізації потреб, особливо таких, які власними зусиллями клієнт не може реалізувати; сприяти нормальному розвитку особистості в усіх сферах життєдіяльності та відповідній соціальній адаптації всіх категорій клієнтів; сприяти вихованню та соціалізації дітей та молоді, соціальній адаптації дорослих, які опинилися у важкій чи кризовій життєвій ситуації (особливо психологічна та духовна опіка); вміння надавати допомогу в реадaptaції та ревіталізації осіб похилого і старечого віку, насамперед самотніх, немічних та важкохворих перестарілих).	
5. Результати навчання	
<i>В ході вивчення курсу студент повинен знати:</i> – теорію та сучасний стан міжлюдської опіки, виховання за допомогою опіки та опікунського виховання, які здійснюються, головним чином, шляхом критично-порівняльного аналізу; – потреби особистості, які об'єкт опіки власними зусиллями і засобами, без сторонньої допомоги, неспроможний реалізувати; – внутрішні можливості й умови тих інституцій (осіб), які виступають суб'єктами здійснення опіки; – принципи, форми, методи й технології застосування опіки, які можуть забезпечити її високу ефективність; – залежності й відмінності між процесами опіки й виховання; – моделі функціонування опікунів (реального, природного та професійного, формального і неформального). <i>вміти:</i> – ставити об'єктивний соціальний діагноз реальних зовнішніх умов, у яких відбуваються опікунсько-виховні процеси; – виокремлювати необхідні знання про людські потреби, особливо позаоб'єктні; – підбирати оптимальні технології опіки для різних груп клієнтів.	
6. Організація навчання курсу	
Обсяг курсу 90 год	
Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	10

семінарські заняття / практичні / лабораторні			4		
самостійна робота			76		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ Вибірковий		
Перший (15 тижнів)	Соціальна робота	Другий	Нормативний		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконан ня
Змістовий модуль 1. Опікунська педагогіка як самостійна галузь педагогічної науки					
Тема 1. Поняття про опікунську педагогіку як науку	Лекція	2, 12-20	Опрацювання лекційного матеріалу та завдань для самостійного та практичного опрацювання (2 години)	Максима льна оцінка – 5 балів	три тижні
Тема 2. Поняття міжлюдської опіки та її специфічні властивості	Лекція	2, 4, 11, 14, 15, 17	Опрацювання лекційного матеріалу та завдань для самостійного та практичного опрацювання (2 години)	Максима льна оцінка – 5 балів	три тижні
Тема 3. Особливості встановлення опіки	Лекція, семінарське заняття	1, 3, 4, 7-10	Опрацювання лекційного матеріалу та завдань для самостійного та практичного опрацювання (4 години)	Максима льна оцінка – 5 балів	три тижні
Тема 4. Структура опіки. Потреби як рушійна сила процесу опіки	Лекція	1, 5, 6, 7, 12, 14, 16, 20	Опрацювання лекційного матеріалу та завдань для самостійного та практичного опрацювання (2 години)	Максима льна оцінка – 5 балів	три тижні
Тема 5. Форми та технології опікунства.	Лекція, семінарське заняття	3, 4, 5, 7, 12, 14, 18	Опрацювання лекційного матеріалу та завдань для самостійного та практичного опрацювання (4 години)	Максима льна оцінка – 5 балів	три тижні
7. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу		Вид контролю – іспит. Максимальна оцінка – 100 балів, з них – 50 балів за написання письмового екзамену			

	та 50 балів – за практичні заняття (25 балів за поточне оцінювання, 20 балів – за контрольну роботу та 5 балів – самостійну роботу.
Вимоги до письмової роботи	– чіткість та логічна послідовність викладення матеріалу; – переконливість аргументації; – стислість і точність формулювань, які виключають можливість неоднозначного тлумачення; – конкретність викладення результатів дослідження; – обґрунтованість рекомендацій та пропозицій.
Семінарські заняття	Максимальна оцінка - 50 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань

8. Політика курсу

Неприпустимі плагіат та списування.

Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове. Пропущені заняття студент відпрацьовує, індивідуально виконуючи передбачену у плані лекційного чи практичного занять роботу. Для цього використовуються:

- аналіз джерельної і монографічної літератури.
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи тощо).
- реферат, есе (письмові роботи, оформлені відповідно до вимог).

Допуском до іспиту є відвідування більше 50 % занять, пройдене тестування на платформі дистанційного навчання, виконання самостійної роботи.

9. Рекомендована література

1. Аналітично-інформаційна довідка про діяльність мережі центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та закладів соціального обслуговування у 2011 році: підсумки проведення соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю у 2011 році. Київ, 2012. 28 с.
2. Бадора С. Теорія і практика опікунства в Польщі. Івано-Франківськ : Плай, 2000. 254 с.
3. Безпалько О. В. Соціальна педагогіка в схемах і таблицях. Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2003. 139 с.
4. Капська А. Й. Актуальні проблеми соціально-педагогічної роботи. Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова: УДЦССМ, 2002. 160 с.
5. Комарова Н. П. Посібник для соціальних працівників щодо підготовки та соціального супроводу прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу: У 2-х кн. Київ : Держсоцслужба, 2006. Кн. 1. 118 с.
6. Конвенція ООН з прав дитини: шляхи практичного застосування: метод. реком. / упоряд. Г. М. Лактіонова та ін. Київ : Наук. світ, 2001. 37 с.
7. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про прийомну сім'ю» від 26.04.2002 р. № 565. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/565-2002-%D0%BF6>.
8. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про дитячий будинок сімейного типу» від 26.04.2002 р. № 564. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/564-2002-%D0%BF>
9. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Правил опіки та піклування» від 17.06.1999 р. № 387/3680. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/z0387-99>
10. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Типового положення про СОС – дитяче містечко» від 15.03.2006 р. № 310. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/310-2006-п>
11. Тюптя Л. Т., Іванова І. Б. Соціальна робота (теорія і практика): навч. посіб. Київ : ВМУРОЛ «Україна», 2004. С. 185-191.
12. Dąbrowski Z. Pedagogy of caring in outline. Olsztyn : Warmian-Mazury University, 2000. 229 p.
13. Dąbrowski Z. Pedagogika opiekuńcza w zarysie, cz. 1. Olsztyn, 2000.
14. Dąbrowski Z. Pedagogika opiekuńcza w zarysie. Olsztyn : Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, 2000.
15. Dąbrowski Z. Pedagogika opiekuńcza: historia, teoria, terminologia. Olsztyn : Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, 2000. 207 s.
16. Kelm A. Węzłowe problemy pedagogiki opiekuńczej. Warszawa : Żak, 2000. 236 s.

17. Materne J. Pedagogika socjalna, Szczecin 1999, «Mater».
18. Okoń W. Nowy słownik pedagogiczny. 4-e wyd. Warszawa : Żak, 2004. 486 s.
19. Radlińska H. Pedagogika społeczna. Wrocław : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1961. LXII, 415 s.
20. Wroczyński R. Wprowadzenie do pedagogiki społecznej. Warszawa : Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1966. 250 s.

Викладач Сабат Н. І.